ברכת ראש הישיבה

הרב דני סגליס

ראש דבר נברך בתורה תחילה. אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו וזיכנו ללמוד תורה בארץ ישראל אשרינו מה טוב חלקנו.

ביסוד הכל עומדת הידיעה שקוב"ה, אורייתא וישראל חד הם. ידיעה זו מתגלה כקומת חיים שלמה רק בארץ ישראל וזהו שנאמר "אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ".

ועתה זכינו שמבית מדרשנו, שהוקם במטרה לחזק את אחיזת עמ"י בארץ ישראל בהשלכה על הגליל התחתון כולו וממילא על כל הצפון, צומחת נטיעה ברוכה מהשרשת התורה בנוף הגליל ונולד הספר **נטיעות הגליל**.

שמחה יתירה לישיבה, שיש פירות ללימוד בניה בקרבה. על כן יש בלבנו שמחה רבה והודאה גדולה להשי"ת על שזכינו וממסכת קידושין שנלמדה השנה בישיבה יוצא כעת ספר **נטיעות הגליל** – מאמרים מרבני ותלמידי הישיבה ובו מבחר סוגיות שנתלבנו בבית המדרש בקרב הלומדים.

כתב בספר חסידים סימן תקל: "וכל מי שגילה לו הקדוש ברוך הוא דבר ואינו כותבה ויכול לכתוב הרי גוזל מי שגילה לו כי לא גלה לו אלא לכתוב דכתיב (תהלים כה, יד) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם וכתיב (משלי ה, טז) יפוצו מעינותיך חוצה, וזה שכתוב (קהלת יב, יד) יביא במשפט על כל נעלם שגורם שנעלם אם טוב שגילה לו אם רע שאינה כותבה".

ובספר מחשבות חרוץ לרבי צדוק הכהן מלובלין אות טז: "ומצוה האחרונה היא כתבו לכם את השירה שכוללת כל כתיבות דברי תורה שיהיה השארה בעולם הזה, ואף דמדינא דברים שבעל פה אי אתה רשאי לאומרם בכתב, מכל מקום אחר שהותר לכתוב הרי כתיבתם מצוה ובכלל מצות כתבו לכם, שעיקר הכוונה שיהיה קיים לדורות".

תקוותי שספר זה "יעורר תיאבון" בקרב התלמידים הצעירים שבישיבה וישאפו כולם לכתוב, לסכם ולחדש חידושי תורה לכבוד הי"ת ולבנין התורה, האומה והארץ.

"גדול המעשה יותר מן העושה" וכדי להביא לידי מעשה ספר שכזה נדרשים אנשים הבוערים על הענין ובכל דבר וענין בזכות אותם אלו שהם "המשוגעים לדבר" חלומות הופכים למציאות ובנין העולם מתקדם ומהם צריך ללמוד. וטוב יעשה כל אחד שיהיה "משוגע" לפחות לדבר אחד שיש בו פעולה למימוש "אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ".

יבורכו הרב צבי יהודה דרור ראש הכולל בישיבתנו ועמו אברכי הכולל: ר' יצחק יעקב וחתני ר' איתן חקק שיחד עמו הוציאו אל הפועל ספר זה ועמהם ר' צחי וייס מנכ"ל הישיבה, המוציא והמביא לכל עשייתה של הישיבה, יהי רצון מלפני אבינו שבשמים ותזכו להגדיל תורה ולהאדירה לאורך ימים ושנים טובות.

יישר כח לכל הכותבים ולכל המסייעים ברוחני ובגשמי.

יהי רצון ונזכה כולנו לכוון לאמיתתה של תורת אמת ולזכות להוסיף נדבך ולו קטן בהופעתה של תורת ארץ ישראל שאליה נשואות עינינו.

בברכת האמת והשלום אהבו
דן אברהם סגליס

ברכת ראש הכולל

הרב צבי יהודה דרור

לכל אדם יש נשמה ורצון משלו, מחשבה וזוית הסתכלות. והאדם חי בעולמו בין הבריות והמעשים ומחפש גשר וקשר בין כל הנקרה בדרכו ובין עולמו שלו.

האדם נקרא מְדַבֵּר. אמנם הוא חושב מחשבות רבות ועושה מעשים גדולים, אבל על שם הדיבור הוא נקרא. הדיבור הוא הגשר בין האדם ועולמו.
בעבודת ה' הדיבור אפילו בשתיקה "לך ה' דומיה תהלה" (תהילים סה, ב), ואף המעשים מדברים "כל עצמותי תאמרנה" (שם לה, י).

לכן הדיבור הוא עצמי ו"גם אם אין ניכרת שום תועלת בהתבטאותם של המושגים אע"פ כן יש בהתבטאותם זאת משום עשה דברים לשם פעלם", "והרי זאת היא נחשבת ונקראת בריאה מיוחדת כמו בריאה של אדם עם ועולם" (אור לנתיבתי פ; עח). על אחת כמה וכמה כשהדיבור פוקח עינים ומבהיר בעולם את תורת ה' ואת דרכה.
לפעמים "האילמות תוקפת אותנו" (חכמת הקדש ה) המילים הולכות לאיבוד, והגשר חסום. נדמה שלעולם לא יצלח במילים לחבר בין העולם למחשבות "מים עמוקים עצה בלב איש" (משלי כ, ה).

כשסדר רבי יהודה הנשיא את סדר נשים הניח בראשיתה וסופה מסכתות העוסקות במעשה – יבמות וקידושין וקידושין. פנימה מהן בהתחלה ובסוף – מסכתות העוסקות בכתב – כתובות וגיטין. ובמרכזו של הסדר מסכתות העוסקות בדיבור נדרים נזיר וסוטה.
הקשר בין איש לאשה מתחיל בגילוי המחשבה שבדיבור, ומתגלה במעשה. אבל כדרכה של השתלשלות בין דיבור למעשה יש ממוצע המיטיב את הקשר – הכתב. פעמים שהוא נידון כמעשה, ופעמים כדיבור, ומעורר את הדיבור לשוב ולהופיע גואל את הדיבור מן האילמות, ומשיב את הגשר בין האדם לעולמו.

ברכת ה' על תלמידי הכולל האהובים בישיבת נוף הגליל, שבתוך תקופות מילואים העצימו את עסק התורה ועמלה, וחיברו מאמרים במסכת קידושין. יה"ר שמתוך הכתב כל אחד מהתלמידים, ובית המדרש כולו, ודי בכל אתר ואתר, יקבלו שפע דעת וכוחות, וימצאו נתיבים להבהיר לבטא ולגלות תורה בישראל, להגיע לכל לב ויתקיים בנו "נָתַתִּי אֶת תּוֹרָתִי בְּקִרְבָּם וְעַל לִבָּם אֶכְתֲּבֶנָּה" (ירמיהו פרק לא, לב).

הקדמה

התורה נתנה לישראל, כדי ששערי אורה יותר בהירים, יותר רחבים, יותר קדושים, מכל שערי האורה של הבינה הטבעית ושל רוח המוסר הטבעי אשר לאדם, יפתחו לנו, ועל ידינו לכל העולם כולו (אורות התורה יב, ה).

האוצר שבידכם לא נכתב מראש כספר, ראשיתו בחידושים וניצנים שנכתבו באופן טבעי על ידי החברים מתוך אהבת התורה, עמל בה ורצון לקרבת ה'. רק במבט לאחור התברר כי יש בידינו כבר יצירה שניתן לכורכה כספר ושלא רק נטיעות צעירות וניצנים קטנים יש כאן אלא פרדס פורח ומלבלב. מוזמנים אתם להלך בין שורות הנטיעות, ולטעום מפירותיה המתוקים והעסיסיים של תורתנו הקדושה.

בחגיגה ג, ב מובא: "דברי חכמים כדרבונות וכמסמרות נטועים בעלי אסופות נתנו מרועה אחד [...] נטועים: מה נטיעה זו פרה ורבה - אף דברי תורה פרין ורבין". דרכה של נטיעה שעושה פירות והדואג לדורות עומל להקימה. זכינו לראות למול עינינו את צמיחת הכולל, למרות האתגרים הרבים במקום ובזמן, כולל שהחל כשדה שאפילו עשר נטיעות אין בו הפך לכולל מבורך ופעיל הלומד בחיות ובעמקות את דבר ה' והולכת ההלכה ממשה בסיני דור אחרי דור "קול גדול ולא יסף" (דברים ה, יט) וכפירושו של רש"י שלא פסק הקול מלהופיע "לפי שקולו חזק וקיים לעולם". "מאת ה' היתה זאת היא נפלאת בעינינו".

הבקשה לרומם שם ה' יחדיו, בקיבוץ ובדיבוק חברים מולידה באופן טבעי מתוך דרישת ה' חידושים גדולים, נראה שכך יש להבין את דברי ר' יהושע בפתיחת האגדתא בחגיגה שהובאה לעיל "אי אפשר לבית המדרש בלא חידוש" - טבעיות דרישת ה' מולידה בדורשים חידושים, מפגישה בין אמת לארציות ביחודה ומצמיחה אותה מחדש בתור עץ חיים וכמובא בירושלמי (פאה ב, ד) "אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד להורות לפני רבו כבר נאמר למשה בסיני".

"ואילו פינו מלא שירה כים אין אנחנו מספיקין להודות לך ה' אלוקינו". תודה גדולה לריבונו של עולם על כל הטוב שהשפיע על ישראל עמו ועלינו בפרט.

זכינו השנה ללמוד מסכת קידושין מרבנו ראש הכולל **הרב צבי יהודה דרור** שליט"א שמסר לנו את התורה במסירות מופלאה, בעמקות גדולה ומתוך רוחב דעת ורוחב לב. תודה גדולה לרב על כל ההשקעה בכל התחומים, על המסירות, על הדחיפה, על ההשקעה בפרטי פרטים בענייני בית המדרש ובשלל העניינים האחרים בקהילתנו ובכלל. אין מילים בפינו.

תודה גדולה למורנו ורבנו ראש הישיבה **הרב דן אברהם סגליס** שליט"א שמתווה לנו את הדרך, שהגה את הרעיון הייחודי של הכולל ומלווה בכל עת במסירות אין קץ.

תודה רבה למנהל הישיבה **צחי וייס** על עשייה ללא לאות ובלי הפסקה לטובתנו ולטובת הישיבה כולה.

תודה לכלל רבותינו **הרב נפתלי וייס, הרב דוד מנשה, הרב יוסי ברמן והרב דוד מכנס** שמפיהם למדנו ועודנו לומדים יום יום שעה שעה.

תודה ענקית ל**מתנאל בן גיגי, משה גולדברג וחיים גולדשטיין** שלא מפסיקים לדאוג לנו ולישיבה כולה.

תודה ל**מתניה טל** על עיצוב הכריכה בטוב טעם ובחיוך גדול.

מאחר ולמדנו מסכת קידושין השנה – רוב ככל המאמרים עוסקים בסוגיות מהמסכת הנלמדת אך ראינו לנכון לצרף לעניין גם סוגיות נוספות שהתבררו אצל התלמידים במהלך השנה. יישר כח לכלל התלמידים השותפים בעניין ובכלל בלימוד התורה במשך השנה, חלק נכבד מהמוצג כאן נכתב תוך כדי מלחמת התקומה בידי תלמידים שזוכים לחבר ספרא וסייפא ולעסוק בו-בזמן בתורה ובמסירות הנפש למען עם ישראל במלחמת מצוה. אשרינו שזכינו בחבורה שכזו, ולוואי ונזכה בכל חיינו לעסוק ברצון ה' ומסירות לעמו. יהיו הדברים להצלחת כלל ישראל ולקיום דברי נביאנו "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".